

Cinc consells per a millorar l'espionatge

STANSFIELD TURNER

El debat és obert: els serveis d'intel·ligència nord-americans van cometre alguns errors prebèl·lics a l'Iraq. Però, realment, el president Bush pot culpar-ne algú, sense cometre una injustícia? I, en segon lloc, el president té poder per a resoldre els problemes que hi ha?

La resposta a totes dues preguntes és que no. Cap dels alts càrrecs del Govern no va poder evitar que es produïren aquests errors pel que fa als programes d'armament nuclear iraquità. I, per sota del president, ningú no té prou autoritat per resoldre'ls.

Aquests problemes eixamplen una esquadra que ens pervé encara de la llei de seguretat nacional del 1947, que creava el càrrec de director central d'Intel·ligència. Segons la llei, aquest director tenia la funció de coordinar el nostre aparell d'intel·ligència nacional, que, actualment, ha esdevingut una empresa que mou uns trenta mil milions de dòlars anuals i que té quinze agències semiautònomes. La llei, però, no li donava autoritat real per fer-se càrrec de moltes d'aquestes entitats diverses i disperses. De fet, les agències d'espionatge americanes no han tingut un cap executiu els darrers cinquanta anys. Més enllà del president, ningú més no se'n pot fer càrrec.

Durant la guerra freda era comprensible que el Departament de Defensa controlara la major part de la xarxa d'intel·ligència nord-americana. L'amenaça principal que patien els americans era militar, i calia controlar la capacitat militar dels enemics. Però ara l'amenaça principal és el terrorisme, i la via militar és només un dels camins per defensar-nos contra aquest perill. Hem de redreçar els esforços, pel que fa als serveis d'intel·ligència, i adaptar-nos als canvis que s'han esdevingut. Això vol dir que li hem de donar al director d'Intel·ligència més autoritat real.

Com? Doncs vet aquí cinc suggeriments:

Abans de l'11 de setembre, una comissió liderada per Brent Scowcroft, conseller de Seguretat Nacional del primer president Bush, va fer un suggeriment: la responsabilitat de l'Agència de Segu-

retat Nacional (espionatge electrònic), de l'Oficina de Reconeixement Nacional (espionatge fotogràfic), i de l'Agència d'Intel·ligència Geoespacial (interpretació fotogràfica), hauria de ser transferida. És a dir, que la responsabilitat d'aquestes agències, que fins ara són controlades pel secretari de Defensa, hauria de passar al director d'intel·ligència. Com que el director ja controla la major part de les activitats d'intel·ligència del país, aquesta maniobra posaria les principals organitzacions d'espionatge sota un mateix lideratge. Les preocupacions del Pentàgon, pel que fa a la pèrdua de control, podrien alleujar-se donant al secretari de Defensa una "tarja de confiança presidencial", segons la qual l'única persona que podria vetar una sol·licitud d'una missió d'espionatge determinada, feta personalment pel secretari de Defensa (redirreccionar un satèl·lit, per exemple) seria el mateix president del Govern.

2. El director d'Intel·ligència hauria de tenir autoritat per supervisar la distribució de totes les dades de què es disposa, tant dels esborranys com dels informes definitius. Ara per ara, les agències d'espionatge creen uns "compartiments" especials amb la informació més delicada; això els permet de controlar l'accés a aquesta informació, per tal de protegir-se contra les filtracions, que podrien comprometre la seguretat dels agents i altres fonts d'intel·ligència. Sovint, però, abusen d'aquest dret –i sovint ho fan, a més, amb l'única finalitat de traure'n avantatges burocràtics–. Això explica, per exemple, per què la CIA i l'FBI no van fer circular amb fluïdesa, entre totes dues agències, la informació que tenien dels terroristes, els mesos que van precedir l'11-S. Hauria de ser el director d'intel·ligència qui decidira qui, què i quan es poden veure aquestes dades.

3. El director d'intel·ligència hauria de tenir autoritat per revisar els pressupostos de les quinze agències d'intel·ligència. L'única manera de tenir un pressupost unificat que cobresca al màxim les necessitats d'informació del país és que hi haja una sola mà que els controle tots.

El secretari de Defensa i altres càrrecs del Govern podrien, és clar, fer les observacions i les aportacions pertinents a la proposta de pressupost que presentaria el director.

4. El control del Centre d'Integració per a les Amenaces Terroristes, que lidera actualment el director d'Intel·ligència, hauria de quedar transferit al secretari de Seguretat Interior i hauria de ser-li transferida, també, la responsabilitat de coordinar l'espionatge a casa nostra i a l'exterior als terroristes. Per tal de preservar les llibertats civils cal mantenir les nostres agències d'intel·ligència exterior al més allunyades possible dels afers interns de l'estat. A l'hora de lluitar contra el terrorisme, però, cal que hi haja algú en posició de comprendre tot el que s'esdevé, dins i fora de les nostres fronteres. També seria convenient, per tant, transferir les operacions d'intel·ligència i les operacions antiterroristes domèstiques al Departament de Seguretat Interior.

5. Per acabar, la CIA necessita un director propi. Els dos càrrecs, el de director central d'Intel·ligència i el de cap de la CIA –que ara coincideixen en una sola persona– s'haurien de separar. Si la mateixa persona que controla la CIA controla també totes les altres agències, és molt probable que aquesta persona demostre un cert favoritisme i conflicte d'interessos. A més, aquest nou càrrec afegirà més control de la CIA. Un director d'Intel·ligència independent d'aquella agència pot dirigir-ne les activitats amb un grau més alt d'objectivitat.

A més, el fet d'acumular els dos càrrecs, com fins ara, provoca, a efectes pràctics, una acumulació de tasques –especialment ara, que ens enfrontem amb una amenaça terrorista de grans proporcions.

Stansfield Turner, director central d'Intel·ligència des del 1977 al 1981, és professor de l'escola d'activitats públiques a la Universitat de Maryland, EUA.

© The New York Times – EL TEMPS
Traducció: Maite Insa